

अभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : ८३ / २०७५ असार १ गते शुक्रबार / 15 June, 2018 / मूल्य रु. १०/-

अभियान साप्ताहिक वेबसाइट पनि
www.abhiyanweekly.com

ट्रेड युनियन पदाधिकारीको अब कात्र खारेज

काठमाडौं। संघीय सरकारले खटाएको ठाउँमा नगएका कर्मचारीहरूलाई अब कारबाही गर्ने उद्घोष गरेको छ। संघीय मामिला एवं सामान्य प्रशासनमन्त्री लालबाटु पण्डितले पहिला पनि कारबाही गर्ने उद्घोष गरेका भएपनि मन्त्री पण्डितले आजसम्म कसैलाई काबाही गर्न सकेका छैनन्। स्थानीय तह र प्रदेश सरकारहरूले पटक पटक कर्मचारीहरूको अभाव भएकाले सेवा सुविधा दिन कठिनाई परेको भन्नै केन्द्र सरकारसँग कर्मचारी पठाइदिन माग गरिरहेका भएपनि कर्मचारीहरू भने खटाएको ठाउँमा जान मानिरहेका छैनन्।

हालै संघीय मामिला एवं सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले ७७ वटै मन्त्रालयका सचिवहरूलाई पत्र पठाएर खटाएको ठाउँमा कर्मचारीहरू पठाइदिन ताकेता गरेको छ। स्थानीय

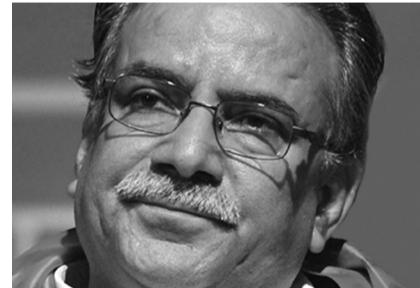
>>> बाँकी ८ पेजमा

संसद, सरकारदेखि अदालतसरम्म विदेशी लगानी

काठमाडौं। नेपालको शासन प्रशासनमा प्रमाण र दबावको वातावरण सिर्जन गर्नका लागि विदेशी दातुसंस्थाहरूले आर्थिक लाभको पासो थाने गरेका छन्। यी सन्दर्भमा युएनडियेझर्स्टा निकायले संसददेखि अदालतसम्म भौतिक संरक्षण निर्माण, बन्ने मेचदेखि कापटपर्दासम्म, तालिङदेखि विदेश भ्रमणको अवसरसम्ममा खर्च गर्ने मिल्नेगरी आर्थिक सहयोग दिएका छन्। र, कार्यकारीको अधिकारको आफैले

>>> बाँकी ८ पेजमा

सत्तारूढ र विपक्षी दलका आ-आफ्नै तर्क

काठमाडौं। नेपाली कांग्रेसले प्रतिनिधिसभाका सभामुख वा उपसभामुखमध्येको एक पद तत्काल छोड्नुपर्ने माग प्रतिनिधि सभाको बैठकमै गरेको छ। प्रतिनिधिसभाको सभामुख र उपसभामुखको निर्वाचन हुँदा तत्कालिन माओवादी केन्द्रका कृष्णहाउरुर महरा सभामुख र तत्कालिन नेकपा एमालेकी डा. शिवमया तुम्हार्यो उपसभामुखमा निर्वाचित भएका थिए। तर तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच पार्टी नै एकीकरण भएर नयाँ पार्टी निर्माण भएकोले, एउटै पार्टीबाट दुवै पद लिन नमिले ठहर कांग्रेसले गरेको छ।

संविधानको धारा ९१ मा तथा राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐनको दफा ३३ मा सभामुख र उपसभामुख पदमा फरक पार्टी र लिङ्गको आधारमा हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। संसदमा

प्रधानमन्त्रीलाई मञ्चीको जापन

काठमाडौं। एउटै मन्त्रिमण्डलका सदस्यले आफैने प्रधानमन्त्रीलाई ध्यानकर्ण ज्ञापन दुकाउँछन् भने यो अवमन नगए के हो ? यस्तो मन्त्रिमण्डलले कसरी काम गरिरहेको होला, आश्चर्य लग्न।

खानेपानी मन्त्री छिन् पूर्व माओवादी नेतृ बिना मगर। अहिले पिनी नेकपाकै नेतृसदर्य र प्रधानमन्त्री छन् अध्यक्ष। बिना मगर खानेपानी मन्त्री, उनले जेठ ३० गते मन्त्रालयके लेटरप्याटमा पत्र लेखेर प्रधानमन्त्रीलाई ध्यानकर्ण गराएका छिन्-अछाममा छाउगाथोठमा बसेको बला सर्पले डसेर मृत्यु भएकी किसीरी पार्टी बुढाको सम्मान्यमा छानबिन होस, छाउगोठ भत्काउने कार्य सरकारले थालेस्।

ध्यानकर्ण पत्रमा मन्त्री बिना मगरले लेखेकी छिन्- महिलाको रजस्वाला वा सुत्कर्तोको अवस्थामा छाउपडीमा राख्न वा त्यस्तै अन्य किसिमका भेदभाव, छुआछूत वा अमानवीय व्यवहार गर्ने गराउन कार्य काउनले कसुरको रूपमा लिएकोले उक्त घटनामा संवेदनशील भई तत्काल कार्वाहीका

लागि अनुरोध गर्दछु। पत्रमा उल्लेख छ- संघीय र कानूनी व्यवस्थाको विपरित अमानवीय ढंगबाट धार्मिक, सामाजिक, सास्कृति परम्परा, प्रचलन वा अन्य कुनै पनि आधारमा महिलाको रजस्वाला सुत्कर्तीको अवस्थामा छाउपडीमा राख्न प्रयोग हुने छाउगोठहरू तत्काल भत्काउन स्थानीय प्रशासनलाई निर्देशन दिन अनुरोध गर्दछु। उनले महिलाको महिनावारीलाई स्वच्छा दिवसका रूपमा मनाउन पनि

अब राजपा पनि सरकारमा

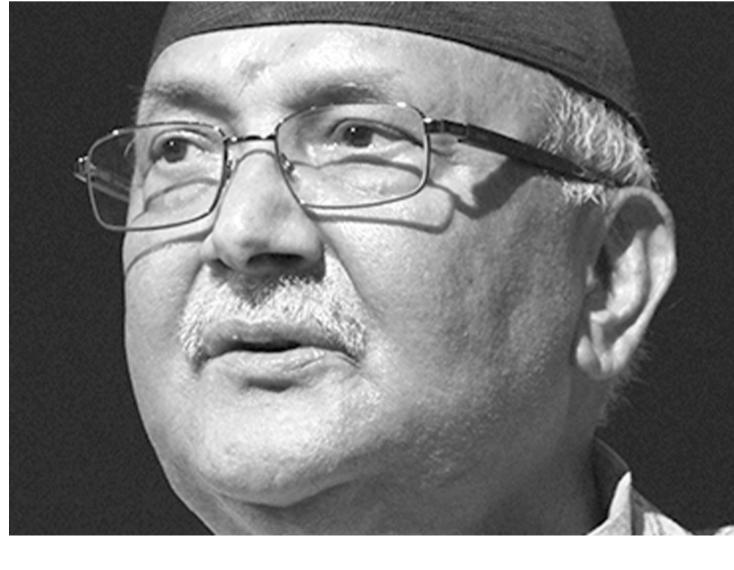
काठमाडौं। केपी ओली नेतृत्वको सरकारले उपेन्द्र यादवले नेतृत्व गरेको संघीय समाजवादी फोरमलाई अधिल्लो हप्ता सरकारमा सहभागि गराएपछि आफ्नो पार्टी कमजोर हुने आकलन गरेर विभिन्न ६ वटा पार्टी मिलेर गठन भएको राष्ट्रिय जनता पार्टी समेत सरकारमा जान सक्ने सम्भावना बढेको छ। ओली नेतृत्वको सरकारले राजपालाई सरकारमा सहभागि गराउने तयारी समेत थालिसकेको छ। संघीय संसदमा पहिला ५ वटा दलले राष्ट्रिय मान्यता पाएका भएपनि पछिल्लो समयमा तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकीकरण भएर नेपाल कम्पुनिट पार्टी निर्माण भएको र पार्टी एकीकरण नहुँदै एमाले र माओवादी केन्द्रले संघीय संसद हुँदै प्रदेशसभामा समेत सभामुख र उपसभामुख अनि राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष पद बाँडेका थिए। अहिले सभामुख र उपसभामुख अनि अध्यक्ष र उपाध्यक्ष मध्येका एक पद छोड्नुपर्ने माग संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दलले उठाइरहेका छ भने सत्तापक्षले भने सभामुख र

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकारले मूल्यबृद्धि भएको देखेन

प्रताण नष्ट भएपराहात् सेकुवामा छापा

संघीय संसददेखि प्रदेशसभामा समेत सभामुख र उपसभामुख एउटै पार्टीबाट हुन नहुने सम्बेदनिक व्यवस्था रहेकोले त्यसै अनुरुप हुनुपर्ने माग संसदमा उठाइरहेको छ। तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकीकरण भएर नेपाल कम्पुनिट पार्टी निर्माण भएको र पार्टी एकीकरण नहुँदै एमाले र माओवादी केन्द्रले संघीय संसद हुँदै प्रदेशसभामा समेत सभामुख र उपसभामुख अनि राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष पद बाँडेका थिए। अहिले सभामुख र उपसभामुख अनि अध्यक्ष र उपाध्यक्ष मध्येका एक पद छोड्नुपर्ने माग संघीय संसदको प्रमुख विपक्षी दलले उठाइरहेका छ भने सत्तापक्षले भने सभामुख र

>>> बाँकी ८ पेजमा

एआइजीको दरबन्दी हट्यो

काठमाडौं। सरकार र सुरक्षा निकायको लामो रस्साकस्ती पछि गुहमन्त्रालयले तयार गरि मन्त्री परिषदमा पठाएको अतिरिक्त प्रहरी महानिरीक्षकको दरबन्दी सरकारले दुँगो लगाएको छ। केही दिन पहिला बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले नेपाल प्रहरीमा तिन र सशस्त्र प्रहरी बलमा दुई जना मात्र अतिरिक्त प्रहरी महानिरीक्षक हुने निर्णय गरेको छ। मन्त्रिपरिषद्को बैठकले निर्णय गरेपछि लामो समयदेखि विवादको धेरामा तानिएको विषय दुँगो लगेको छ। मन्त्रिपरिषद्को बैठकले प्राविधिक तरफ कुनै निर्णय नगरेको कारण हाल कायम रहेको प्राविधिक दरबन्दी एक जना एआइजी समेत गरि अब नेपाल प्रहरीमा चार जना एआइजी रहने भएका छन् भने सशस्त्र प्रहरी बलमा २ जना मात्र रहने भएका छन्।

मुलुक संघीयतामा गएपछि प्रदेशमा एआइजी राज्ञे कि नराखेभन्ने विषयमा निर्णय लिन नसक्दा यो विवाद सङ्कमै छताछुल्ला

भएको थियो। तर सरकारले अनावश्यक भार थेनुपर्ने भद्रै एआइजीको दरबन्दी नै घटाउने निर्णय गरेको छ। अब सारै प्रदेशमा डिआइजी र महानगरीय प्रहरी कार्यालय रानी पोखरीमा समेत डिआइजी नै रह्ने छन् भने हाल प्रहरी अस्पतालमा रहेका एआइजी त्यही रहने छन् अब एआइजी एकाइजी राष्ट्रिय प्रहरीमा अन्य विपक्षीको दरबन्दी रहेका छन्। यसअधि शेरबाहुरु देवावा नेतृत्वको सरकारले नेपाल प्रहरीमा १६ र सशस्त्र प्रहरी बलमा ११ एआइजीको दरबन्दी सिर्जना गरेको थियो। एआइजीको दरबन्दी घटाउने निर्णयले अब प्रहरीमा आइजीको लडाई समेत समात हुन सक्ने सम्भावना देखिएको छ भने अब चेन अफ कमाण्ड समेत बलियो हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ।

दरबन्दी घटेको हुनाले अब एआइजी बढुवामा चर्को दौड्युप हुने निश्चित रहेको छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

prabhu Bank

तपाईंको विश्वासलाई
उच्चतम प्रतिफलको सम्मान

बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल। फोन : ०१-४७८८८५००
ईमेल : info@prabhukbank.com | टोल फ्रि नं. ९६६०१०७७७७
www.prabhukbank.com

Plight of Sikhs in India after Operation Blue Star

Kiran

Dr Gurnam Singh, a professor in the Coventry University, United Kingdom draws parallels between Operation Blue Star and Normandy Landing (Operation Neptune and Operation Overlord) in his column, “30 Years after Operation Blue Star, Where Do Sikh Go from Here”. Both operations took place on June 6 and both have heavy troops participation. More over both were implemented in two stages and were against the culture and races. Dr Gurnam Singh describes that, on June 6, 1984, the Indian Army right in their sacred shrine attacked Sikhs. In his wordings, “6th June 1984 “we witnessed the enactment of another military operation, and like D-Day, the operation involved some 150,000 troops, but with one significant difference; on this occasion, the fight was not to defeat fascism, but the Indian Army invading a holy place and killing thousands of its own citizens.” Indian official figures of the casualties during this grand operation are less than 1000, however, independent sources estimates more than 20,000 people mostly innocent Sikhs lost their lives during operation Blue Star. According to SGPC, there were over 10,000 pairs of shoes unclaimed after the attack on Golden Temple.

Like the Normandy Landing, Indian Army Operation against Golden Temple was in two stages. In first stage; Operation Blue Star, a full scale military operation was launched against Darbar Sahib (Golden Temple) in Amritsar. In four days, Darbar Sahib was totally ruined. Darbar Sahib is the Shrine of over 30 million Sikhs all around the world. Stage two was the “Operation Wood Rose”. During this stage, Indian Army attacked over 50 historical

Gurdwaras all around in East Punjab with a mandate to; “round up amridhari (baptised) Sikh boys and men of fighting age and take them into custody.” And in next few weeks, thousands of the Sikhs were arrested and imprisoned, where they were tortured and killed inhumanly. The local and international media was banned for months in East Punjab to report the Sikh’s massacre in the area.

On October 31, 1984, the killing of former Indian Prime Minister, Indira Gandhi by her two Sikh guards was indeed a retaliation of the Sikh’s massacre, unleashed after June 2, 1984. Later Indian Army Chief (General Arun Shridhar Vaidya), who led the operation Blue Star was also assassinated in 1986 in Pune by two Sikhs, Harjinder Singh Jinda and Sukhdev Singh Sukha. Both events were vengeance by Sikhs, since the operation against the Darbar Sahib was ordered by Ms Gandhi, who despite refusal by then Vice Chief of Indian Army launched the military operation. What happened after the assassination of Ms Indira Gandhi, it is a horror and a real black spot over the Indian secularism and democracy?

According to neutral sources, within first four days, over 10,000 innocent Sikhs having no linkages with attack on Ms Gandhi were killed mercilessly (mostly burnt alive) in New Delhi only. This was under the eyes of global leaders, who came from all over to attend the funeral of Ms Gandhi. The killing of Sikhs after Operation Blue Star was not communal riots, as Indian officials and Indian Government claimed. Indeed, it was a well planned and systemic series of attacks on Sikh community all over the India. This can be derived from the statement of Rajeev Gandhi, the son of

Ms Indira Gandhi, who once asked about the Sikh’s massacre after assassination of her mother said that, “when a big tree falls the ground does shake.” In the following years of Ms Gandhi killing, the Indian security forces killed over 100,000 innocent Sikhs taking cover of cruel and inhuman Terrorist and Disruptive Activities (Prevention) Act (TADA). Since then many Sikhs have settled in various parts of the world, particularly United Kingdom, United States and Canada. Those who had witnessed the massacre of Indian Army and still survived, are mostly traumatised and in shock. Every year, the Sikh community remembers this India massacre and protest all over the world to remind the civilized international community that, India is such a country, where rights of minorities are not secured. India is a Hindu fundamentalist country, where human rights of all minorities are constantly violated and there is no stoppage of that.

But the sad episode was that, those officers and men of Indian Army who participated in the Operation Blue Star were given gallantry awards, honours, decoration strips and promotions by the Sikh President Zail Singh in a ceremony conducted on 10 July 1985. The destruction of Sikh’s holy shrine and killings of Sikhs was one aspect, the destruction of Sikh culture, their history and their libraries was the worst part of Indian state terrorism. According to Chand Joshi, a correspondent of Hindustan Times, the Indian Army has “acted in total anger” and shot down all the suspects rounded up from the temple complex. A well-known British journalist like Mark Tully and Satish Jacob has criticized Indian Army for “burning down the Sikh

Reference Library in Amritsar.” It is said that Ms Gandhi’s Last Battle was aimed at, destroying the Sikh culture. In a book entitled, “In Sikhs of the Punjab: Unheard Voices of the State and Guerrilla Violence” the author, Joyce Pettigrew writes that, the Indian Army launched the Operation Blue Star to, “suppress the culture, and political will, of a people”

Operation Blue Star and the subsequent massacre of Sikhs was enough to open the eyes of international community about the Indian Democracy and Secularism. But, unfortunately, no reaction came from the civilized international community and even the human rights organizations. The successive Indian leadership too did not learn any lesson from this carnage, ordered by Ms Indira Gandhi, the daughter of first Indian Prime Minister. The Sikhs are demanding their rights from India by raising slogans as #Chaurasi Ki Na Insaifi: Demand Justice For 1984 They say it

has been more than 30 years so forget the 1984 massacres, but how can I? Not one day goes by without me thinking about it.

— Bhaggi Kaur, survivor of 1984 Sikh massacres. This year marks the 30th anniversary of one of independent India’s most shameful episodes. In November 1984, at least 3000 Sikh men, women and children were killed, mainly in Delhi, over the course of four days of killing and looting that followed the assassination of Prime Minister Indira Gandhi. Sikh men were dragged out of their homes by mobs and shot dead. Others were hacked to death, or doused with petrol and burned alive. Many Sikh women were raped. Commissions of inquiry reported that political leaders were involved in instigating

perpetrators, and the police simply turned a blind eye to the carnage. The massacres of 1984 were a national disgrace. And they were followed by another: 30 years of impunity. Three decades after the massacres, only a tiny fraction of those responsible have been brought to justice. In many cases, investigations have not been completed even after 30 years. Thousands of victims and survivors continue to wait for justice and closure. The Delhi Police closed investigations into hundreds of cases after the massacres, citing lack of evidence. Only a handful of police personnel charged with neglecting their duty and offering protection to the attackers have been punished. The victims and survivors of the 1984 massacres have a right to justice and remedy. And it is time this right was respected.

* Demand that the Government of India reopens every one of the cases closed by the Delhi police.

* Demand that an independent team reinvestigates the cases, and authorities bring to justice all those responsible for the massacres – whether they are political leaders, police or government officials.

Though India is still continuing with its policy of discriminating, humiliating and killing of minorities in that country, but the worst massacre, Indian Army committed after ‘Operation Blue Star-1984’ was the genocide of Kashmiri Muslims in the decade of 1990s. Indian security forces killed over 100,000 innocent Kashmiris, who were just demanding their right of self-determination, which was promised to them by the UN. With this record of accomplishment of brutalities on minorities and Kashmiris, should India still be called as a secular state?

Kiran

SINCE 1984, countless Sikhs have been killed in India. The roots of the Sikh dilemma in India are very complex with the main factors being inadequate recognition of Sikhism as a separate religion and the Punjabi language coupled with mistreatment from the successive Indian governments since its formation in 1947. The year 1984 stands the most fateful year in the history of Sikhs around the world. Indian army invaded “golden Temple” in June 1984, which shocked the Sikh community around the world as the site is considered the holiest of Sikh religion. Countless Sikhs were ruthlessly killed and a normally proud community stood humiliated. It was a systematic genocide of the Sikhs.

Darshan S. Tatla in his paper titled “The morning after: Trauma, memory and the Sikh predicament since 1984”, published on August 19 2006, writes that “Rajiv Gandhi, the next Prime Minister of India, lost no time in making capital out of his mother’s assassination. During the 1985 parliamentary elections, Sikhs were presented as the “enemy within”. Across many towns and cities,

Sikhs cry for justice

huge billboards showed two uniformed Sikhs shooting down a bloodstained Mrs. Gandhi against the back-drop of a map of India. Other posters displayed in prominent places in major Indian cities screamed headlines such as ‘will the country’s border finally be moved to your doorstep?’ By whipping up such hate and hysteria, Rajiv Gandhi won 401 of 508 parliamentary seats, the biggest landslide since 1947. H. K. L. Bhagat, a Congress candidate from a Delhi constituency where the largest number of Sikhs was killed during anti-Sikh riots, secured the second largest majority.”

The Sikhs around the world have been brave, hardworking, smart, hospitable, intelligent, and have great sense of humor. The Indian Sikhs have been instrumental in “green revolution” in the country and the Indian Punjab, home of Sikhs, is considered the food basket of the country. The Sikhs around the world and in India have excelled in business and industry. But if one closely monitors

Indian Bollywood industry, the Sikhs have continuously been humiliated in one way or the other as the ones having no brain at all. I feel sorry to use this word but the context would have been incomplete in presenting the broader picture of the Sikhs’ plight in a country, which claims to be the largest democracy in the world having so-called secularism being its backbone.

A fact-finding team, jointly organised by the People’s Union for Democratic Rights (PUDR) and People’s Union for Civil Liberties (PUCL) in 2003, claimed on the basis of its investigations that the attacks on the Sikh community were the outcome of “a well-organised plan” and some Sikhs called the police and the Indian army as “mute spectators” during the 1984 Sikh carnage. Virtually, no government existed during the first two to three days of the violence against Sikhs in 1984. As per BBC, they were turned refugees in their own cities. Prosperous and wealthy one week before the violence, Sikhs were

camping and dropped to roads with empty hands one week next. After decades of living what they thought a tolerant and secular country, four days of madness and ruthless killings exposed the lie of India being secular democratic state.

If one looks at the pages of history since 1984, almost nothing seems to have changed so far as continuous subjugation and human rights abuses and violations of the Sikh religion in India keep simmering. The history of the Sikh issue in India goes back to 1947 when Nehru, the then Prime Minister of India, had promised a separate state to the Sikhs. The Sikh religion’s holly book titled “Guru Granth Sahib” was torn-up in 2015 in India. Sikhism, which promotes equality, compassion, and tolerance, is the world’s fifth-largest religion. The Indian extremist organization, i.e. “RSS” has been working since long to assimilate Sikhs into Hindu religion. The Indian text books have systematically equated Sikhism with Hinduism.

The children in India are already taught this, i.e. “Sikhs are an inseparable part of Hindu society. If Hinduism is a tree, Sikhism is a fruit on that tree. Gurbani is like the Ganga, it emerges from the Gangotri of the Vedas. The Khalsa was created to protect Hinduism and Hindustan. Japji Sahib is a summary of the Gita. Equate ‘IkOankaar’ with ‘OM’. The Sikh Gurus worshipped the cow.”

The Sikhs in India have still been children of lesser God as they continue to face issues of identity and recognition. They are often seen less patriotic than the Hindus in the country. The Sikhs are stereotyped at best as untrustworthy, at worst as traitors. Political marginalization of the Sikhs in India is gradual but certain, especially when the country is occupied by a typical mindset of making India a Hindu country under the leadership of Modi with the support of the RSS. In the wake of Modi mantra of “reverse conversion” (Ghar Wapsi), not only the Muslims and the Scheduled castes but Sikhs could also be either brought back into Hinduism or considered a sect of Hinduism one day, if things kept on moving with the current wave in India.

नेपालमा कोही कर्त्युनिष्ट छ र, नेकपा ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

जब नेपालमा कम्युनिष्ट नामधारीहरू पुँजीपति छन्, पुँजीवादमा रमाइरहका छन् भने फेरि किन कम्युनिष्ट, किन नेकपा फुँइकी लगाइरहनु ? नेपालमा जो कम्युनिष्ट हुँ भन्छन्, तीनीहरू सबै लखपति, करोडपति, अर्वपति छन् । फेरि किन नेकपा ? २००७ सालमा नेपाली कांग्रेसले प्रवासाबाट लैनछोकडा ल्यायो र तिनलाई बन्दुक बोकाएर मुक्तिसेनाको नाम दियो । राणाको प्रहरी रामदल र कांग्रेसको मुक्तिसेना मिलाएर पहलसिंह लामाको नेतृत्वमा प्रहरी संगठन खडा गरियो, जुन आजको नेपाल प्रहरी हो । यो नेपाल प्रहरी सत्य सेवा सुरक्षाको मन्त्र बोकेर हिँडेको छ तर नेपाल प्रहरी देशको कम राजनीतिक पार्टीको आदेश र निर्देशनमा बढी चल्ने गरेको छ ।

२०५२ सालमा सुरु भएको जनयुद्ध १० वर्ष चल्यो । जनयुद्ध हाँने कमाण्डर, हाइकमाण्ड सत्तामा पुगेका छन् । त्यसो त २०२८ सालित जनवादी विद्रोह गर्न भापा आन्दोलनकारीका एक नाइके केपी ओली पनि सत्तामा छन् । यी दुबै कम्युनिष्ट थिए र दुबै वामशक्ति मिलेर नेकपा बनाएका छन् । आफूलाई कम्युनिष्ट भन्ने यी दुबै नेता लोकतान्त्रिक अर्थात नेपाली कांग्रेसको नामोनिशन नदेखिने कूर्तक गरिरहेका छन् ।

यिनले विर्सि- नक्सलवाडीका कम्युनिष्ट नेताले कार्यकर्ताले पुँजीवादी चोला फेरे भनेर रुखमा भुण्डिएर मर्नुपर्यो । चीनका राष्ट्रपति सीजिन पिडले खुला अर्थनीति अंगालेर चीनलाई विश्वसक्ति त बनाए, तिनै सीजिन पिडले नेताका सम्पति सबै राष्ट्रको हुने घोषणा गरेका छन् र बेलायतमा नाम चलेका नेपाली प्रोफेसर कुलबहादुर लुइटेला अनुसार वृत्तिस दृष्टिमा कम्युनिजम विश्वमा असफल शिद्ध राजनीतिक व्यवस्था हो । अर्थात कम्युनिष्ट गफ होइन, राष्ट्रवाद बलियो पार्न अभियान पनि उचान्दुकका होइन ।

हो, २०४६ सालको परिवर्ननपछि चुनाव कांग्रेसले जिते पनि देशी राताम्मे देखिएको थियो । सूर्यअंकित भण्डा जनआन्दोलन सफल भएको २०६३ वैशाख ११ गते विहानसम्म कर्ते थिएन । थियो त रुखका हाँगा र माओवादी लडाका तथा समर्थका सलह पक्ति । मसिर ५ गते शान्ति सम्झौता गर्ने दिनसमेत सूर्यअंकित भण्डाको रड्कै कर्तै कर्तै मात्र थियो । राजतन्त्रको निर्णय जनमत संग्रहाट हुनुपर्ने एमालेको अडान एकाएक कुनै आकाशवाणीको निर्देशनमा बदलियो र गणतन्त्र कार्यान्वयन सम्भव भएको हो । गणतन्त्र कार्यान्वयन प्रस्ताव तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइरालाले संविधानसभामा पेश गर्न सकेनन, उनले खेताला पठाए कृष्णप्रसाद सिटौलालाई जो भापाबाट चुनाव हारेका कांग्रेसी थिए । किन ? कसको आदेशले ?

जेहोस्, गणतन्त्र कार्यान्वयन भयो तर संविधान निर्माण गर्ने जिम्मेवारी कम्युनिष्टले पूरा गर्न सकेनन । ढाड्मा टेकेर टाउकोमा हाँने र लुकेर हिर्काउने रातो कितावका घोक्ने कम्युनिष्टहरू प्रचण्ड, माधव नेपाल, भलनाथ खनाल,

डा. बाबुराम भट्टराई को प्रधानमन्त्री भएनन् तर दुईपल्टको संविधानसभाको निर्वाचनपछि संविधान जारी गर्ने जिम्मेवारी कांग्रेसका सभापति सुशील कोइरालाले सम्भव बनाए ।

त्यसपछि प्रधानमन्त्री बने केपी ओली । उनले समेत संविधानअनुसार चुनाव गराउने हिम्मत नगरी सत्ता छाडे । चुनाव गरायो कांग्रेसले, कांग्रेस नेतृत्वको शेरबहादुर देउवाको सरकारले । स्थानीय, प्रदेश, राष्ट्रियसभा, संघीय संसदको चुनावको नतिजा कांग्रेसको पक्षमा आएन । शक्ति बन्दुकको नालबाट निस्कन्छ, संसद भनेको बोकाको ताउको देखाएर बाँझीको मासु बेच्ने थलो भन्ने कम्युनिष्टले स्थानीयदेखि राष्ट्रियहसम्म चुनाव जित्यो । २०७५ सालमा ४ सिटे कम्युनिष्ट यतिबेला देवीभर राताम्मे छ । यसमाथि दुई जनवादी भनिने एमाले र माओवादी केन्द्र मिलेर नेकपा बनेपछि त देशी राताम्मे भएको छ ।

लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थामा कम्युनिष्टको जित । के नेपाली जनताले जनवादी व्यवस्थाका लागि जिताएका हुन् कि कम्युनिष्टको लोकतान्त्रिकरणका लागि यसरी प्रचण्ड बहुमत दिएका हुन् ? यो बहसको विषय हो । यो सवालको जवाफका लागि केही वर्ष पर्खनुपर्ला । किनभने सारा विश्व चकित त भयो, नेपालका कम्युनिष्टले चमत्कार त गरे, यो चमत्कारमा आमनागरिकले समर्थनको पञ्जाछाप पनि लगाइदिए । तर यो अपराध, अधिनायकवादका लागि पञ्जाछाप होइन । किनभने आमनागरिकदेखि सिङ्गो विश्व नेपालको कम्युनिष्ट शासनलाई चीलका नजाले हेरिरहेका छन् । नेपालमा को छ कम्युनिष्ट, के छ कम्युनिष्ट ? यो गम्भीर प्रश्नमा विश्लेषण सुरु भइसकेको छ ।

कारण, कम्युनिष्टहरू जुकाको जस्तो भ्रष्टाचारी सुँड र पित्ते, घ्याम्ये मुँजीवालोको बोलवाला छ । एनजीओदेखि बैंकरसम्म, स्कूलेदेखि युनिभर्सिटीसम्म, स्वास्थ्यदेखि जलस्रोतसम्म, सञ्चारदेखि सेयरबजारसम्म, राज्य र समाजका सबै सञ्जालहरूमा कुनै खन्चुवा, भ्रष्ट, दलाल, परीय दुरुपयोग गर्ने र

नीतिगत भ्रष्टाचारमा चुरुलम्बै डुबेको छ भने सयमा ८० कम्युनिष्ट छन् । अव त सुनतस्करीदेखि माफियासम्म, डन र दस्ता खडा गरेर कमाउ अभियानमा लागेका समेत सयमा ८० कम्युनिष्ट नामधारी देखिन्छन् । यसकारण प्रश्न उठेको छ को छ कम्युनिष्ट ? नेपालमा के छ कम्युनिष्टजस्तो ? भर्खर दुईतिहाई बहुमत भएको कम्युनिष्ट सरकारले बजेट ल्यायो, बजेटमा सम्पत्तिको छोत नखोजिने भन्ने नीति नै सार्वजनिक भयो । मन्त्री, प्रधानमन्त्रीको सम्पत्ति विवरण सार्वजनिक भयो, सबै त सुन र सम्पत्तिले धनाध्ये देखिए । २०४६ सालपछि भ्रष्ट कांग्रेस अथवा मधेसी नेताहरूमात्र होइन, सबैभन्दा भ्रष्ट त

र विकास बजेट संघीयतातिर काटेर सासदको हातहातमा दिएको छ । सासदलाई ठेकेदार बनाउने र बिलभारी मिलाएर भ्रष्टाचार गर भनेर उक्साउने सरकार कसरी राष्ट्रनिर्माण, शान्ति, समृद्धि र सुशासन कायम गर्नसक्छ ?

यो सरकार आफूलाई कम्युनिष्ट सरकार भन्न, उच्चु किसानले ५ वर्षदेखि उच्चु बेचेको पैसा पाएका छैनन्, किसानले मल बीउ बिजन कालोबजारमा किन्नुपरेको छ, किसानको उत्पादन सिण्डिकेटवालाले लुटिरहेका छन्, मजदुरको बेहाल भएको छ, परम्परागत नीति हो युवा निकासी गरेर रेमिटान्समा ढलीमली गर्ने, यो सरकार अरु देशमा युवा निकासी गर्ने युहार लगाउन थालेको देखिन्छ ।

संविधान लोकतान्त्रिक छ, पद्धति लोकतान्त्रिक हो । यसको कमाण्डमात्र कम्युनिष्टको हातमा पुगेको हो । यो अनौठे संयोगलाई सदुपयोग गरेर देशको आर्थिक सामाजिक दिशा दिन सकिएन भने फेरि पनि प्रश्न उठेछ, के छ कम्युनिष्ट, को छ कम्युनिष्ट ?

एउटा डरलाग्दो आशंका गर्न सकिन्छ । भारतले सिविकम खानका लागि महारानी होप र लेंडुप दोर्जीको हतियार चलाएको थियो । २१औं शताब्दीमा कम्युनिष्टको ऐतिहासिक विजय, कम्युनिष्टको सरकार ? चाप्लुसका कारण नेपालको राजतन्त्रात्मक इतिहास मेटियो । कम्युनिष्टको यो जीतका पछाडि पराइको त्यरै कुनै ग्राण्ड डिजाइन त छैन ? किनभने जानादेश नै नलिई हिन्दुधर्म र राजतन्त्र सिद्धायाउने काम यिनैले गरे, त्यसका लागि यिनैले विदेशी सहयोग लिएको हो । विदेशी पैसाले संविधान लेखियो, चुनाव गराइयो, जित्नेले देशी विदेशी सहयोग लिएको हो । संसदको सफलता होइन त भएको छ ।

हुन त पागलको नाम बुद्धिबहादुर, नेत्रहीनको नाम नेत्रबहादुर राख्ने देश हो यो । जो कम्युनिष्टजस्तो केही छैन, ती नेता कम्युनिष्ट नेता, त्यो पार्टी नेकपा । चुनाव जित्नु कम्युनिष्टको सफलता हो, यो जीत देशको सफलता हुनका लागि, कम्युनिष्ट

साल्ट ट्रेडिङ फॉरेशन लिमिटेड

द्वारा प्रवर्द्धित

डट ग्यास

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्युदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो भरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुमन्दा
बहादुर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

अभियान

सरपाठकीय

सांसदलाई एउटा कानून जनतालाई अर्को

निकै लामो रस्साकस्ती पछि राजनीतिक दलहरूबीच प्रतिनिधिसभा सञ्चालनसम्बन्धी नियमावली बनेको छ । फौजदारी अभियोग लागौंदमा संसद पद निलम्बन हुने कि नहुने भन्नेमै संसदीय समितिमा सत्तारुढ दल र प्रतिपक्षी दलहरूबीच भएको मतभेदका कारण संसद तीन महिनासम्म अन्तरिम कार्यविधाकै भरमा सञ्चालन हुँदै आएकोमा जेठ २५ गते मात्र नियमावली प्रतिनिधिसभामा बहुमतका आधारमा पारित भएको छ । प्रमुख प्रतिपक्षी दल तेपाली कांग्रेसको अडानका कारण नैतिक पतन देखिने फौजदारी मुद्दामा पुर्पक्षका लागि थनामा रहेपनि सांसद पद निलम्बन नहुने र सत्तारुढ दल तेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको चाहनाअनुसार संसदीय समितिको संख्या नघटाउने सहमति पछि नियमावली बहुमतले पारित भएको हो । अब नियमावली पारित भएसँगै संसदीय समिति गठनको बाटो समेत खुलेको छ । संसदीय समिति गठनले कातन निर्माण, सरकारको काम कारबाही माथि निगरानी राख्न सक्ने र सम्बैधानिक निकायहरूमा रिक्त पदाधिकारी तथा राजदूत नियुक्तिको लागि समेत बाटो खुलेको छ । अब संसद र राजनीतिक दलहरूले जति सबै छिटो संसदीय समितिहरू गठन गरेर सम्बैधानिक निकायमा रिक्त रहेका पदाधिकारी र विभिन्न देशमा रिक्त रहेका राजदूतहरूले नियक्ति गर्न आवश्यक छ ।

संसदले आफ्नो कार्यसङ्चालन सम्बन्धी नियमावली बनाउन तै तिन महिना भन्दा बढी लगाउन विडम्बनापूर्ण कार्य हो । सांसदहरूले व्यक्तिगत स्वार्थ र दलगत स्वार्थलाई हेरेर नियमावली बनाउन खोजेको हुनाले यस्तो अवस्था आएको हो । दलहरूले अडान र वार्गनिङ्का कारण फौजदारी अभियोग लागेपनि र पुर्पक्षका लागि थुनामा परेपनि उनीहरूको पद निलम्बन नहुने प्रावधान नियमावलीमा राखेको हुनाले सांसदलाई एउटा कानून र अन्य सर्वसाधारण जनतालाई अर्को कानून लाग्न सक्ने व्यवस्था संसद नियमावलीले गरेको हुनाले अब कानून तै बनाएर सबैलाई समान कानूनको व्यवस्था गरिनु आवश्यक छ । फौजदारी अभियोग लागेका र अखिलयार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गर्ने वित्तिकै कर्मचारी लगायत अन्य सार्वजनिक पदमा बेसेका व्यक्तिहरू स्वतः निलम्बनमा पर्ने व्यवस्था गरिएकोले भ्रष्टाचार निवारण लगायत सम्बन्धी कानुनसँग यो नियमावली बाभिएको हुनाले कार्यान्वयन विवादित बने प्रायः निश्चित जस्तै देखिएको छ । फौजदारी अभियोगमा पुर्पक्षका लागि थुनामा गए सांसदको हैसियतमा नरहने सांसदका अधिकार प्रयोग गर्न तपाइने कारबाहीबाट उन्मुक्ति नपाउने र सेवा सुविधा नपाउने भनिएपनि पुर्पक्षकै लागि थुनामा रहेका सांसदलाई सम्बन्धित निकायले सांसदज्यू तै भनेर सम्बोधन गर्नुपर्ने भएकाले सम्बन्धित निकायले राष्ट्रीय अनुसन्धान गर्न सक्ने सम्भावना कम रहने भएकाले अनुसन्धान तै प्रभावित हुन सक्ने खतरा बढने प्रायः निश्चित जस्तै देखिन्छ । भोली मुद्दा जितेर तिनै व्यक्ति सांसद पदमा बहाली भएपछि उनले आफूलाई अनुसन्धान गर्ने व्यक्तिलाई बदला लिईन् भन्ने ग्यारेन्टी को ? नियमावली मै त्यससम्बन्धी कोही व्यवस्था गरिनपर्दथ्यो तर संसद त्यहाँ चकेको देखिन्छ ।

राजनीतिक दलहरूबीच सहमति भएप्सचात् प्रतिनिधिसभा नियमावली पारित भएपछि राष्ट्रियसभा नियमावली र संयुक्त संसद सञ्चालन नियमावली समेत पारित भएका छन् । अब यी दुवै सभाबाट नियमावली पारित भईसकेको हुनाले संसदीय समितिहरूको गठनमा ढिलाई गर्नुको औचित्य देखिएन । सविधान कार्यन्वयनसँगै संसदले थुप्रै कुनहरूको निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ । सविधान कार्यान्वयनको कानुन बनाइने म्याद २०७५ असोज ३ गतेसम्म मात्र रहेकोले जितिसक्दो छिटो विधेयकहरू तयार गरिर संसदमा पेश गर्नु आवश्यक छ । संसदीय समितिहरूलाई मिनी संसद भनिते गरिएकोले त्यही मिनी संसदमा छलफल र बहस गरेर मात्र कानुनका मस्योदाहरू फुल बैठकमा जाने प्रचलन भएकाले संसदीय समिति गठनमा अब ढिलाई गर्नु भनेको तोकिएको

समयभित्रमा कानुनहरू नवाउनु तै हो ।
संसदीय समितिहरूलाई प्रभावकारी बनाउन दलगत र व्यक्तिगत स्वार्थलाई हैरनभन्दा उपयुक्त पात्रको छनोट गरि सभापति बनाइनु उपयुक्त हुेछ । दलगत र भागवण्डाकै आधारमा नियुक्ति गरिएको छण्डमा त्यसले केही निर्णय दिन सबैदैन

जनता मूल्यबृद्धिको मारमा जनप्रतिनिधिहरु सुविधा बढाउँदै

• देवेन्द्र चडाल

devendrachudal@gmail.com

भाडाको घरमा बस्ने गरेका छन्। अब ओली नेतृत्वको सरकारले भाडाको घरमा बस्ने पूर्व विशिष्ट पदाधिकारीलाई मासिक दुई लाख लगायत अन्य सुविधा दिने मस्यौदा तयार गरि अर्थ मन्त्रालयमा पठाएको छ भने आफ्नो घरमा बस्नेलाई मासिक १ लाख रुपैयाँ दिने मस्यौदामा उल्लेख गरिएको छ। दुर्गम क्षेत्रका जनताले अहिलेसम्म पनि सरकारले निःशुल्क दिने भनेको सिटामोलसम्म पाउन सकेका छैनन् भने पटक पटक विभिन्न पदमा पुगेका र पटक पटक मन्त्री भईसकेका व्यक्तिहरूलाई राज्यले फेरि पूर्व विशिष्ट पदाधिकारीका नाममा सुविधा उपलब्ध गराउनु जनतामाथिको खेलवाड बोहक अन्य केही हुन सक्दैन।

पछिल्लो समयमा सार्वजनिक संस्थान बोर्डको प्रावधान विपरित मन्त्रीका नजिकका व्यक्तिहरूलाई संस्थान प्रमुख बनाउने प्रक्रिया थालिएको छ। अहिले पनि केही संस्थानहरूमा महाप्रबन्धक लगायत अन्य केही पदहरू खाली भएका छन्। खाली भएका ठाउँमा आफ्नामा आन्धेलाई नियुक्ति दिलाउन मन्त्रीहरूले मोटोरकम असुल उपर गरेर चलखेल गरिरहेका छन्। २०६८ सालमा सरकारले सार्वजनिक

केही हुन सक्दैन । पछिल्लो समयमा सार्वजनिक संस्थान बोर्डको प्रावधान विपरित मन्त्रीका नजिकका व्यक्तिहरूलाई संस्थान प्रमुख बनाउने प्रक्रिया थालिएको छ । अहिले पनि केही संस्थानहरूमा महाप्रबन्धक लगायत अन्य केही पदहरू खाली भएका छन् । खाली भएका ठाउँमा आफ्नामा नाञ्चेलाई नियुक्ति दिलाउन मन्त्रीहरूले मोटोरकम असुल उपर गरेर चलखेल गरिरहेका छन् । २०६८ सालमा सरकारले सार्वजनिक संस्थानमा कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति निरी निर्धारण पुर्नसंरचना, अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्न सार्वजनिक संस्थान निर्देशनबोर्ड गठन आदेश जारी गरेको थियो । यस्तो आदेशले सबै संस्थानहरू बोर्डका सदस्य हुनुपर्ने व्यवस्था थियो । तर ठीक त्यसको विपरित ओली नेतृत्वको सरकारले नेपाल खाद्य संस्थानमा महाप्रबन्धक नियुक्ति गर्नु सरकारले संस्थान निर्देशन बोर्डबाट खाद्य संस्थानलाई हालै हटाएको छ । यसरी सरकारले नै नियमका कानुनको उल्लंघन गर्दै जे पायो त्यही गर्ने थालेको हुनाले सरकारी स्वामित्वमा रहेको संस्थानहरू धराशयी बन्ने निश्चित जस्तै भएको छ ।

एकातिर मुलुक युवाविहिन अवस्थामा
रहेको छ भने रोजगारीका लागि प्राय प्रत्येक
दिन युवाहरू विदेशिने क्रमले तिव्रता पाएको
छ । प्रत्येक दिन हजारौ युवा खाडी मुलुकमा
जान बाध्य भएका छन् । युवाहरू विदेश
गएपछि विकास निर्माणका कार्यमा समेत
असर परेको छ । ओली नेतृत्वको सरकारले
आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा
५ लाख युवायुवतीलाई स्वदेशमै रोजगारी
दिलाउने भनेपनि कसरी र कुन कुन क्षेत्रमा
रोजगारी बढाउने भन्नेमा कहीं करै कहीं
उल्लेख नहुनुले पनि युवाहरू विदेशमा पलायन
हुन बाध्य भएका छन् । सरकारले पछिल्ले
समयमा विकास निर्माणलाई तिव्रता दिने
प्रयास गरेपनि कामदारको अभाव भएको भन्दै
ठेकेदारहरूले तोकिएको समयसीमा भिरमा
निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न नसक्ने भनिरहेका
छन् भने सरकार भने आफ्ना युवालाई
स्वदेशमै रोक्न पूर्ण रूपमा असफल साधित
भएको छ । विदेशबाट युवायुवतीले पठाएको
रेमिट्यान्सले मुलुकको अर्थमन्त्र थामीरहेको
छ । उत्पादन प्रत्येक वर्ष घटिरहेको छ

आयातले मुलुकलाई खोक्रो बनाउँदै लगेको
भएपनि कसरी उत्पादन बढाउने भन्नेमा
सरकारको कुनै पहल भएको देखिएको
छैन । उत्पादन नबढाएसम्म आयातमा कमी
आउन सक्ने कुनै सम्भावना नभएकाले अब
सरकारको सम्पूर्ण ध्यान उत्पादनमा लगाउनु
आवश्यक छ । हाम्रो निर्यातले एक महिनाको
आयतसम्म धान्न सक्ने अवस्था देखिँदैन ।
६ महिनामा हाम्रो निर्याय ६६ अर्ब रहेको छ
भने पेट्रोलियम पदार्थमात्र ६ महिनामा १
खर्ब ३४ अर्बको आयात भएको छ । अहिलैकै
अवस्था कामय रहे अबको केही वर्षभित्रमै
नेपाल पूर्ण रूपमा आयातमै भरपर्नुपर्ने
अवस्थामा पुग्न सक्छ । त्यसैले पनि अब
सरकारले युवाहलाई स्वदेशमै रोजगारी
दिएर उत्पादनमा लगाउनुपर्ने आवश्यकता
देखिएको छ ।

संसदमा दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन भएको केपी ओली नेतृत्वको सरकारले समेत जनताको चाहानानुसार काम गर्न सकेको देखिएको छैन । भाषण गरेर र बैठक बसेर मात्र मुलुकमा समस्याहरू समाधान हुन सक्दैनन् । सरकारले दिनरात नभनि काम गर्नुपर्न बेलामा सरकारका मन्त्रीहरू भने उदघाटन सभा सम्मेलनमै रमाउन थालेका छन् । संसदमा सांसदहरूले गम्भीर प्रश्न उठाएतापनि उनीहरूको ध्यान त्यस्तर्फ जान सकेको छैन । दुई तिहाई भन्दा बढीको समर्थन प्राप्त सरकारले खुट्टा नकमाई आफ्नो उद्देश्य अनुसारको काम गर्ने हो भने मुलुकलाई विकास निर्माणको चरणमा लैजान कुनै कठिनाई देखिँदैन । संघीय र प्रदेश सरकार अनि स्थानीय तह मिलेर आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र रहेर काम गर्ने हो भने मुलुकको विकास हुन धेरै समय लाग्दैन । निर्वाचनको बेला तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रले संयुक्त रूपमा चुनावी घोषणापत्र जारी गरेका थिए । चुनावी घोषणा पत्रमा उल्लेख गरिएका विषयहरू मध्येको एउटा मात्र विषय पुरा गरिएको छ । पार्टी एकता त्यस बाहेक अन्य सबै विषयलाई थाती राखिएको छ । दुवै दल मिलेर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी स्थापना गरिएपछि अब हिजोको तिक्तता विर्सिएर जनताको सेवामा लाग्नुपर्नेमा नेकपाका दुई अध्यक्ष मध्येका एक अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले अब मुलुक प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिमा जान्छ, संविधान संशोधन गरेर प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी नै मुलुकको लागि आवश्यकता हो भन्ने अभिव्यक्ति दिएका हुनाले करै कम्युनिष्ट सरकार अधिनायकवादतर्फ अगाडि बढ्दै हो कि भन्ने आपांका समेत नियमाकारी छ ।

क भन्न आशका समेत जान्मएका छ ।
संसदको प्रमुख विपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले निकै पहिलादेखि नै कम्युनिष्ट सरकारले मुलुकमा अधिनायकवाद लाद्न खोजेको आरोप लगाउँदै आएको थियो । अहिले त्यही आरोपलाई पुष्टि हुने गरि अध्यक्ष दाहालले अभिव्यक्ति दिएपछि कम्युनिष्ट बाहेका अन्य शक्तिहरू सशाक्तिभएका छन् । अध्यक्ष दाहालले त्यो विषयलाई संशोधन गर्न प्रधानमन्त्री केपी ओली समेत राजी भएको वताएपनि प्रधानमन्त्री ओलीबाट आजसम्म दाहालले दिएका अभिव्यक्तिप्रति कुनै प्रतिक्रिया जनाउनुभएको छैन । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको एकलै संसदमा बहुमत हुँदा हुँदै उसले मधेश केन्द्रित दल संघीय समाजवादी फोरमलाई सरकारमा सहभागि गराएको छ भने अर्को मधेशवादी दल राष्ट्रिय जनता पार्टीलाई समेत सरकारमा सहभागि गराउने तयारी तिव्र पारेको हुनाले अब संसदमा कांग्रेसलाई घेराबन्दी गर्ने निश्चित जस्तै भएको छ । संघीय समाजवादी फोरममा समेत कम्युनिष्टहरूकै बाहुल्य रहेकोले फोरम समेत निकट भविष्यमा नेकपामै एकीकृत हुन सक्ने सम्भावना बढेको छ । फोरमका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको पक्षमा आफ्नो पार्टी समेत रहेको बताईसकेका छन् भने नयाँ शक्ति पार्टीको संयोजक बाबुराम भट्टराईले समेत कार्यकारी राष्ट्रपतिको पक्षमा आफू रहेको बताएर नयाँ शक्ति पार्टीलाई समेत नेकपामै विलय गराउने बाटो खुल्ला गरेका हुनाले अब कांग्रेसले सबै प्रजातान्त्रिक शक्तिहरूलाई एकीकरण गर्नु आवश्यक छ ।

साल्टलाई धरत पार्ने ठुलो चलखेल

यस्तो छ त्रिपक्षीय सम्झौता :

MINUTES OF DISCUSSION ON THE BASIC DESIGN STUDY ON THE PROJECT FOR IMPROVEMENT OF STORAGE FACILITIES OF IODIZED SALT IN THE KINGDOM OF NEPAL

In response to a request from His Majesty's Government of the Kingdom of Nepal (hereinafter referred to as "HMG/N"), the Government of Japan decided to conduct a Basic Design Study on the Project for Improvement of Storage Facilities of Iodized Salt in the Kingdom of Nepal (hereinafter referred to as "the Project") and entrusted the Study to the Japan International Cooperation Agency (JICA).

JICA sent to the Kingdom of Nepal the Basic Design Study Team (hereinafter referred to as "the Team") which is headed by Dr. Tomoyuki Igari, Vice-President of Chiba Medical Welfare College, and is scheduled to stay in the country from May 9 to June 15, 2000.

The Team held discussions with the officials concerned of HMG/N and conducted site surveys.

In the course of the discussions and site surveys, both parties confirmed the main items described on the attached sheets. The Team will proceed to further work and prepare the Basic Design Study Report.

Kathmandu, May 31, 2000

猪狩友行

Dr. Tomoyuki Igari
Leader,
Basic Design Study Team
JICA

R.K. Shrestha

Mr. Ram Kumar Shrestha
Joint Secretary
The Ministry of Industry,
Commerce and Supply

Mr. H.B. Malla

President
Salt Trading Corporation Ltd.

ATTACHMENT

1. Objective

The objective of the Project is to improve the storage facilities of iodized salt through building new warehouses and procuring related equipment in order to decrease Iodine Deficiency Disorders in the Kingdom of Nepal.

2. Project Sites

The sites of the Project are as described in Annex 1.

3. Responsible and Executing Organizations

(1) The responsible agency is the Ministry of Industry, Commerce and Supply (hereinafter referred to as "the Ministry")

(2) The implementing agency is Salt Trading Corporation Ltd. (hereinafter referred to as "STC").

4. Items Requested by HMG/N

After discussions with the Team, items listed in Annex 1 and 2 were finally requested by HMG/N. JICA will further assess the appropriateness of the request in Japan to prepare a draft report.

(1) Construction of the Warehouses: Details are as listed in Annex 1.

(2) Procurement of the Equipment: Details are as listed in Annex 2.

5. Japan's Grant Aid System

5-1. The Nepalese side understands the Japan's Grant Aid Scheme as described in Annex 3.

5-2. The Nepalese side will take the necessary measures as described in Annex 4 for smooth implementation of the Project as a condition for the Japanese Grant Aid Project to be implemented.

6. Schedule of the Study

6-1. The consultant members of the Team will proceed to further study in Nepal until June 15, 2000.

6-2. JICA will prepare a draft report in English and dispatch a mission in order to explain its contents around August, 2000.

6-3. If the contents of the draft report are accepted in principle by the Nepalese side, JICA will complete the final report and send it to the Nepalese side around November, 2000.

7. Other Relevant Issues

7-1. Relations between the Ministry and STC

a) The new warehouses for iodized salt under the Japanese Grant Aid will be constructed on the land owned by STC, but the ownership of the newly constructed warehouses will go to the Ministry.

काठमाडौं । साल्ट टेडिङ्ग कर्पोरेशनलाई प्राप्त भएको पुँजीगत अनुदानलाई शेयरमा परिणत गराउन ठुले शक्ति लागि परेको छ । पछिलो समयमा एक सञ्चार गृह त्यसका लागि हात धोएर लागेको छ । नेपाल सरकार, जापान सरकार र साल्ट टेडिङ्ग कर्पोरेशनलाई सन् २००० मे १३ मा भएको सम्झौता अनुसार साल्टलाई प्राप्त पुँजीगत अनुदानलाई शेयरमा परिणत गर्नुपर्ने कुनै शर्त उल्लेख गरिएको छ । आजसम्बन्ध १८ वर्ष अधि भएको सम्झौतालाई उल्लंघन गर्न नेपाल सरकार अर्थमन्त्रालय र आपूर्ति मन्त्रालय किन अप्रसर भयो त्यसको रहस्य विस्तारै खुल्दै गएको छ ।

जापान सरकारले साल्टको जग्गामा गोदाम घर निर्माण गरिएको थिए ती गोदामहरू प्राय जिर्ण अवस्थामा रहेपछि साल्टले मर्मतसम्भार गरि अहिले पनि प्रयोगमा ल्याईरहेको छ । नुनको व्यापार गर्न चाहानले ५० हजार मेट्रिकटनको गोदाम व्यवस्था गर्नुपर्ने भएकाले साल्टसेंग भएका गोदाम हत्याउनका लागि एउटा सञ्चार गृह हात धोएर साल्टको विरुद्धमा लागेको छ । अर्थ सननालयका केही उच्च तहका भ्रष्ट कर्मचारीहरूलाई आफ्नो प्रभावमा पारि गोदाम हत्याउन लागेको सिंहदरबारभित्र रहेको अर्थ मन्त्रालयभित्र चर्चाको विषय बनेको छ ।

नेपाल सरकार, जापान सरकार र साल्ट टेडिङ्ग भएको त्रिपक्षीय सम्झौतामा नेपाल सरकारले साल्टलाई उन विक्रि वितरण गर्न रोक लागेको खण्डमा वा साल्टले नुनको व्यापार नगर्ने निर्णय गरेको खण्डमा साल्टको जग्गामा निर्माण

साल्ट टेडिङ्गलाई सरकारले नुन दुवानीमा अनुदान दिएपाए ताल्ले सुगममा रु. ५५ पर्ने नुन दुर्गम र अति दुर्गमका २२ जिल्लामा रु. ९ मा विक्रि वितरण गर्दै आएकोमा सरकारले उसलाई धन्यवाद दिइदै साल्टलाई आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने बदला जापान र भारत सरकारले दिइको बस्तुगत अनुदानलाई समेत सेयरमा परिण गर भन्नु निजी क्षेत्रलाई लगानी नगर भन्नु बाहेक अन्य केही होइन भन्ने अर्थमा दुर्गमपर्ने हुन्छ ।

सम्झौताको विस्तृत विवरण जस्ताको तर्सै पेजमा दिइएको छ ।

मुलुककै लागि अति आवश्यक रहेको संस्थालाई धस्त पार्न सके नुनको व्यापार समेत आफ्नो हातमा पर्ने र साल्टले गर्दै आएको व्यापारलाई समेत प्रभाव पारी कालाव्यापारी र भ्रष्ट कर्मचारीहरूकै मनोबल बढाउने खेलमा सञ्चारगृह लाग्नु भनेको सर्वसाधारण जनतालाई सर्वसुलभ रूपमा नुन खान नपाउने अवस्थामा पुऱ्याउनु नै हो । साल्टले प्रयोग गरेको गोदामलाई आफ्नो कब्जामा लिन एक सञ्चार गृह आन्तरिक रूपमा साल्टको जग्गा सरकारी मूल्य कम गराएर आर्केले खरिद गर्ने रणनीतिका साथ सञ्चारगृह विभिन्न शक्ति केन्द्रमा धाइरहेको छ । २०२० सालमा ३ पी अर्थात प्रतिक्रिया प्राइभेट पार्टनरसिप अन्तर्गत गठन भएको चारों ओर सरह मात्र हो ।

- b) The warehouses will solely be used by STC for storing and distributing iodized salt, which is a part of the program of the Government on eliminating Iodine Deficiency Disorders from the country. There will be no charge on STC for the use of the warehouses.
- c) All the equipment to be received under the Japanese Grant Aid will be owned by the Ministry. STC will use them solely for storing and distributing iodized salt without any charges.
- d) STC will be responsible for the maintenance of the warehouses and the equipment.
- e) In case that (1) STC withdraws from its current salt business or (2) HMG/N prohibits STC from salt business, STC will sell the land covered by the proposed warehouses to HMG/N. The price settlement will be done by a HMG/N valuation committee, which will include a representative from STC.

7-2. Measures to be taken by HMG/N

- a) HMG/N shall secure sufficient land for the proposed warehouses and clear, level, and reclaim the land for the construction works. In addition, HMG/N shall make electricity, water, telephone line, and drainage available on the construction sites.
- b) HMG/N shall make all necessary arrangements for the construction works, such as obtaining building construction permit.
- c) HMG/N shall exempt taxes, duties, and all other fiscal levies, which might be imposed on the Project in Nepal, as provided to other Japanese Grant Aid Projects.
- d) The Ministry, as the responsible agency for the Project and the line Ministry of STC, shall make all necessary arrangements for the smooth implementation of the Project and assist STC in implementing the Project.

7-3. Measures to be taken by STC

- a) STC shall take all necessary measures, such as allocating sufficient budget and human resources, in order to secure the effective use and proper maintenance of the warehouses and the equipment.
- b) STC shall make all possible efforts to supply only packed refined and crushed salt by phasing out Phoda salt from the market as early as possible.

c) STC shall make a plan of establishing a quality control system of iodized salt in STC's warehouses, which contains the following elements:

- its procedures in detail,
- an allocation of human resource,
- an allocation of budget,
- training programs for workers,
- a schedule of its implementation.

STC will submit its detailed plan to JICA Nepal office.

7-4. Technical Co-operation

- a) HMG/N requested the Team for a technical assistance for transfer of technology in fields of Storage Management, Inventory Management, Distribution Management & Quality Control and Monitoring System.

नेकपाको अस्पष्ट मधेश नीति

धृद सेप्टेम्बर २०१६, पूर्व एमालेका तत्कालीन नेता तथा हाल प्रदेश नं. ५ का मुख्यमन्त्री शंकर पोखरेलले उटा दीट गरेर भनेका थिए-पछेशी जनता अधिकारीका कालोवर्षाका छन्। मधेशी मोर्चाले कालो दिवस भनेर त्याहाका जनताको समान गर्न खोज्या कि अपमान तुझन गाहो भयो। उनको संकेत मधेशी दलहरू जो पहिला संयुक्त मधेशी लोकतान्त्रिक मोर्चामा आवद्ध थिए, असोज ३ अक्टोबर संविधान दिवसलाई कालो दिवसको रूपमा मनाउदाप्रति थियो। पोखरेलको दीट यस विवादित भयो कि उसले त्यसलाई मिटाउनु पर्यो तर मधेश र मधेशीप्रति व्यक्त गरेको कालाकाप्रति गल्ती स्वीकार गरेनन्।

यो प्रसंग यहाँ किन उल्लेख गरिएको हो भने यसले मधेशप्रति पूर्व एमालेको धारणा व्यक्त गर्छ। पूर्वएमाले र पूर्वनेपाल माओवादी केन्द्र अहिले नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीमा रूपान्तरित भएर एकीकृत भएको छ। हिजो एमालेले मधेशप्रति बनाएको धारणा आज पनि उस्तै छ कि त्यसमा राजनीतिक रूपमा फेरिएका आएको छ, अहिले भन्न सकिने अवस्था छैन।

एमाले र माओवादी केन्द्रबीच एकीकरण पछि उनीहरूको मधेशप्रति हर्ने आँखी कस्तो छ चर्चा सर्वत्र हुन थालेका छन्। एकीकरण पछि ती दुई दल शक्तिशाली मात्र भएको छैन, केन्द्रसहित ६ वटा प्रदेशमा अत्याधिक बहुमतको सरकार चलाइएको छ। त्यसैले उसको हरेक कदम चर्चाको विषय बन्न सक्छ। माओवादी केन्द्रसँग एकीकरण भएपनि मधेशको विरोधी शक्तिको रूपमा देखिएको एमाले अहिले पनि लिडिङ रोलमै छ। एकीकृत पार्टी भित्र उसकै वर्चस्व छ। त्यसैले त प्राथमिकतामा रहेको संशोधन प्रस्तावलाई पर्याप्त भएपनि प्रचण्डले एमालेसँग एकता स्वीकार गर्नु परेको छ।

अन्धराष्ट्रवादी शक्ति संगतित हुँदै गएको र आन्तरिक द्वच्छमा फैसेर नेपाली काँग्रेस कमजोर भएको अवस्थामा एकीकृत पार्टी भित्र एमाले हावी हुँनु खालाविकै हो। नेपाली राजनीतिमा मधेशको युहालाई आफ्नो दृष्टिपाले परिषित गर्ने राज्यको बल प्रयोगले मधेशलाई आमने सामने भिन्नतको स्थितिमा खडा गरिएको छ। कुनै बेला नेपालको राजनीतिमा माओवादीको वर्षप्रवलाई रोकन र नेपालको लोकतान्त्रिक शक्तिलाई मजबूत बनाउने जडेश्यले शक्ति केन्द्रको बरदान पाएर मधेशमा नेपाली काँग्रेस र एमालेले हेरे सीट पाए। विभाजित हुँदै गएको मधेशको राजनीतिक दलहरू कमजोर भनेको कारण विगतमा पाएको उल्लेखनीय सीट युमाउनु परेको थियो। मधेशको दलहरूलाई संविधानसभाबाट अलग्याएर बनाएको संविधानलाई स्वीकार गर्न बायधी पार्न पूर्व एमाले मधेशको विरोधमा प्रष्ट रूपमा उत्तरो छ। प्रधानमन्त्री तथा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका अध्यक्ष केपी ओलीलाई उनकै सहयोगी भलनाथ खनाल उनलाई 'चाहानी' अडानका नेताका रूपमा मान्छन्। राष्ट्रिय महत्वको जितिसुकै संवेदनशील मुद्दा होस् त जनताको पक्षमा उन्हाँने निर्णय नै किन नहोस, आलीको अडान यस्तो आउँछ कि, जसले उनको मात्र हित गर्छ।

आन्दोलनका क्रममा तराई-मधेशको जनता वा राजनीतिक दलका कार्यकर्ता मारिदा तत्कालीन प्रधानमन्त्रीको हैसियतमा ओलीले भनेका थिए, दुई-चार वटा आप भरेका हुन्। तराई-मधेशलाई हेर्ने ओलीको दृष्टिकोण यस खोटपूर्ण रहयो कि, उनले तराई-मधेशको भूगोलमा बन्ने जनतालाई भारतको उत्तर प्रदेश र विहारका नागरिकसँग पनि दाँजे। प्रचण्डले अन्तिमसम्म प्रयास गर्दा पनि ओलीले आफ्नो नेतृत्वको सरकारमा तराई-मधेशको समस्या हल गर्न र संविधानको स्वीकार्यात बढाउने रोडम्यापमा कुनै प्रति गरेनन्। सीमान्तरकृत सुमादालाई अधिकार दिन हुन्न भने एमालेको चरम दक्षिणपूर्णी सोच अहिले पनि विद्यमान छ। वस्तुतः एमालेको नेताहरू मधेशीलाई नेपाली नागरिक नै ठान्दैनन्। उनीहरूको स्वाभिमान र अधिकारको कुरा सुन्नसमेत चाहैदैनन्। एमालेको कारण मधेशले विखण्डनको बाटो रोज्जे त होइन त? भने सम्पादक विन्ताका रेखाहरू राजनीतिमा कोरिएका छन्।

एमालेको तुलनामा मधेशप्रति सकारात्मक र सञ्चुलित नीति लिने शक्ति माओवादी केन्द्र नै हो। नेपालमा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय र लैंडिक उत्पीडन रहेकाले त्यसको अन्त्यका लागि विभेदको अन्त्यसहित संघीयताको व्यवस्थित अभ्यासको बहस थाले शक्ति माओवादी केन्द्र नै हो। माओवादीले संघीय प्रणालीका १४, ११ र १० प्रदेशका बेगलबेगले खाका र विकल्प अधिकारीको विभेदको विवरिपरि छलफल पनि गरेको थिए। यद्यपि, अन्तिम संविधान निर्माणको बेला माओवादी विप्लियो र मधेशी दलले माओवादीको नारा बोकेर आन्दोलनमा आए। माओवादीको निरन्तरको प्रयासबाट विद्यमान जातीय, क्षेत्रीय विभेदको खाडल पुर्ण अपेक्षा गरिएको छ। मधेशको सवालमा पूर्व एमाले र पूर्व माओवादी केन्द्रको फरक फरक धारकाबीच पार्टी एकीकरण भएको छ। यद्यपी

मधेशको सवालमा नयाँ पार्टी स्पष्ट छैन न त उसले आफ्नो अवधारणा नै सार्वजनिक गरेको छैन। एकीकृत हुनका लागि त्यार पारेको दस्तावेज र घोषणापत्रहरूमा पनि मधेशको विषयमा कही कतै उल्लेख गरिएको छैन। मधेशी दलहरूले पनि यो एकीकरणको विषयमा बोलेका छैनन्। हालै सम्पन्न राजपा नेपालको उपलब्ध अध्यक्ष मण्डलको बैठकले पनि माओवादी र एमालेबीच एकीकरणका विषयमा समावी नगरी सम्पन्न भयो। अब मधेशलाई नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले एमालेले भएको छ। राजनीतिक विश्लेषकहरूले एमाले र माओवादीबीचको एकीकरणले मधेशलाई कुनै फाइदा नहुने पनि तर्क गर्नेछ। तर दूलो दलको नाताले नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले मधेशलाई वापापास गरेर जान सकिने अवस्था भने चासो सर्वत्र छाएको छ। त्यसैले मधेशको सवालमा एकीकृत पार्टीको परीक्षाको घडी सुरु भएको छ। मधेशलाई हेर्न दुई फरक

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

नसर्ने द्वालका रोग मधुमेह

मानिसको रगतमा चिनीको मात्रा आवश्यक भन्दा बढी भई पिसाब जाँच गर्दा पिसाबमा चिनीको मात्रा चाहिने भन्दा बढी देखा पर्नुलाई मधुमेह रोग भनिन्छ।

- मधुमेह रोग लागेमा निम्न लक्षणहरू देखिन्छ
- ज्यादा तिर्खा लाग्नु।
- पटक पटक पिसाब हुनु।
- पिसाबको मात्रा धेरै हुनु।
- राम्रारी खाना खाए पनि दुलाउँ जानु।
- बराबर घाउ खटिराहरू आउनु तर छिटो निको नहुनु।
- हातगोडा भम्भमाउनु।
- थकाई लाग्नु।
- वान्ता हुनु, शरीरसुख्खा हुनु।
- छिटोछिटो श्वास फेर्नु र बेहोस हुनसक्नु।
- यी लक्षणहरू एक वा सो भन्दा बढी देखा परेमा तुरुन्तै मधुमेहका लागि जाँच गराउनु होस्।
- सम्भी राख्यां मधुमेह भएमा तुरुन्तै उपचार गराउनुपर्छ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय काठमाडौं, टेक

नेपाल आयल निगम लि.को

खाना पकाउने एल.पी. ग्याँस प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्याँस अत्यन्त प्रज्वलनशील पदार्थ भएकोले यसको प्रयोगमा पर्याप्त शर्तकृता र सावधानी अपनाउन जरूरी हुन्छ। यसैले खाना पकाउने ग्याँसको चुहावटबाट हुने दूर्घटनाबाट बच्न देहायका कुराहरूमा ध्यान पुन्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम लि.अनुरोध गर्दछ।

दूर्घटनाबाट बच्न द्यान दिनुपर्ने क्राहरू :

१. एल.पी. ग्याँस सिलिण्डर ल्याउँदा-लैजाँदा नगुडाउँ, भान्धामा सिलिण्डर सधै ठाडो राखी प्रयोग गरौ, सुताएर र घोप्टाएर प्रयोग नगरौ।
२. रेगुलेटर, रबर पाइप, चुल्हो जस्ता उपकरणहरू गुणस्तर प्रमाणित भएको मात्र प्रयोग गरौ। साथै हरेक २ (दुई) वर्षमा ग्याँसको पाइप फेरौ।
३. खाना पकाउँदा सधै भ्र्याल ढोका खुला राख्यौ र सुतिको कपडा लगाएर मात्र खाना पकाउने गरौ।
४. काम सकिएपछि सधै रेगुलेटर बन्द गरौ।

ग्याँस चुहावट भएमा द्यान दिनुपर्ने क्राहरू :

१. खाना पकाउने स्थानमा एल.पी. ग्याँसको तिखो गन्ध आइरहेको छ भने ग्याँस लिक भइरहेको छ भन्ने बुझनुपर्दछ। ग्याँस लिक भएमा पहिले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव १५लयद० बन्द गरौ।
२. ग्याँस हावाभन्दा गाहौ हुने भएकोले भ्रुँझा बस्छ। यस्तो अवस्थामा ढोका र सबै भ्र्याल खुला गरौ र आगोको भिल्का निस्कने पदार्थ जस्तै ग्याँस चुल्हो, सलाई, लाइटर, धूप आदि नबालौ र बिजुली बत्ती, टर्चलगायत कुनै पनि विद्युतीय उपकरण नचलाउँ।
३. ग्याँस लिक भइरहेमा सिलिण्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भल्भमा सेफ्टी क्याप ढकन लगाएर घरबाहिर खुला ठाउँमा राख्यौ र छिटोभन्दा छिटो नजिकको ग्याँस बिक्रेता वा सम्बन्धित ग्याँस उद्योगलाई खबर गरौ।

**सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो।
उपभोक्ताको हितमा नेपाल आयल निगम लिमिटेडद्वारा जारी**

खेलफूढ

एपिएफले जित्यो प्रधानमन्त्रीकृपा

प्रधानमन्त्री कप एकदिवसीय क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधि एपिएफले जितेको छ। सोमवार त्रिवि मैदान कीर्तिपुरमा भएको खेलमा एपिएफले त्रिभुवन आर्मीलाई ६ विकेटले पराजित गर्दै उपाधि जितेको हो। आर्मीले पहिलो ब्याटिङ गर्दै

एंगीन खबर

खम्बूलाई 'प्रतिभा पुरस्कार'

गायक तथा संगीतकार विनोद खम्बूलाई यो वर्षको १ किरात प्रतिभा पुरस्कार' प्रदान गरिएको छ । तीन सयभन्दा बढी गीतमा संगीत भरेका र सय भन्दा बढी गीतमा खर दिएका खम्बूलाई किरात राई सास्कृतिक कलाकार संघले पुरस्कार प्रदान गरेको हो ।

संघको १३औं स्थापना दिवसका अवसरमा उनलाई ११ हजार १ सय ११ रुपैयाँसहित 'प्रतिभा पुरस्कार' प्रदान गरिएको हो । खम्बूले चलचित्र 'बसमा' छैन यो मन्त्रको शीर्ष गीत 'तिमी ज्यान माग, ज्यान दिन्हुँ', मेलिना राईको पहिलो गीत 'छाडी जाने भए तिमीलगायत गीतमा संगीत भरेका छन् भने 'फन्फन्फन् खायो फन्फन्फन् मीठो', 'फन्फल्को आइहन्छ' जस्ता लोकशैलीका गीतमा संगीतसँगै खर दिएका छन् । खम्बूलाई कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि चरिष्ठ गायक जितेन राई, कृषिविज्ञ मदन राईलगायतले राई संस्कृतिअनुसार फेटा गुथाएर नगदसहित सम्मानपत्र प्रदान गरे ।

लिलितपुरस्थित लिला समन्वय समितिको सभाहलमा शनिवार आयोजित कार्यक्रममा खम्बूलाई धेरै पूर्वली गीतमा स्वर भरेकी गायिका पार्वी राई र चलचित्र छायाकार युवराज राई (वीरबहादुर)लाई पनि सम्मान गरियो । पार्वीलाई ११ हजार १ सय ११ सहित 'संगीत सम्मान' प्रदान गरियो भने छायाकार युवराजलाई १५ हजारसहित सम्मान प्रदान गरियो ।

चिं मुसी चिंमा नम्रताको डाइस

नयाँ फिल्म 'चिं मुसी चिंको शीर्ष गीत सार्वजनिक गरिएको छ । दिनेश श्रेष्ठको लेखन र निर्देशनमा बनेको फिल्म साउन ११ गते प्रदर्शन हुँदै छ ।

सार्वजनिक गीत सुजाता पाण्डेले गाएकी हुँ भने सन्तोष पोखरेलो शब्द र करणराज कार्कीको संगीत छ । विक्रम स्वारले कोरियोग्राफी गरेको भिडियोमा नम्रता सापकोटा, सुनील क्षेत्री, अलिशा शर्मालगायत कलाकारलाई प्रस्तुत गरिएको छ । प्रेमकथानक फिल्ममा शिवराज कार्की, अनिल पाण्डे, प्रिन्स युवराज कार्कीलगायत आधा दर्जनभन्दा बढी निर्माता छन् । वासु न्यौपानेले खिचेको फिल्ममा सुशान्त कार्की, अलिशा शर्मा, सुनील क्षेत्रीका साथमा शिवराज कार्की, शेखर अधिकारी, कमली वाइवालगायतले अभिनय गरेका छन् ।

फेसन नोभा सिजन ७ सम्पन्न

फेसन डिजाइन विधाको प्रवर्द्धन र व्यावसायिक दायरा फराकिले बनाउने उद्देश्यले साताँ संस्करणको फेसन नोभा-०८ सम्पन्न गरिएको छ ।

द क्रियसन इन्स्टिच्युट अफ फेसन डिजाइनले आयोजना

गरेको सोमा मेनुका भट्टराई, निश सिंह, जिबा श्रेष्ठ, संगीता पण्डित, ज्योति अग्रवाल, विना थापा, शर्मिला न्यौपाने, जमुना नेपाली, निर्मादा स्याङ्गतान, सजिना विष्टलगायत डिजाइनरले तयार पारेका विभिन्न सातवटा थिमका फेसन प्रदर्शन गरिएको थियो । आयोजक संस्थाकी अध्यक्ष मनिता थापाले ब्ल्याक दु ब्ल्याक, बाबी गोज दु बजार, लम्ली लेयर्स, समर अफ लभ, आर्टिस्टिक, ब्राइडल तथा कवटेल वेयर सिक्वेन्समा विभिन्न फेसन प्रदर्शन गरिएको जानकारी दिइन् । डिजाइनरले तयार गरेका ड्रेसलाई अभिनेता पृथ्वीराज प्रसाई, मोडल रेनुकार्सिंह ठुकुरी, दीपक घिमिरे, अभिनेत्री रक्षा श्रेष्ठ, मोडल निलम चन्द तथा बालकलाकार कुशाग्र भट्टराईलगायत डेढ दर्जनभन्दा बढी मोडलले न्यायमा प्रस्तुत गरेका थिए । सोमा पूर्वमिस नेपाल रुवी राणा शाह सो-स्टपर्सका रूपमा प्रस्तुत भएकी थिइन् ।

परियार र गौतमलाई अवार्ड

चर्चित गायक शिव परियार र सरु गौतम चौथो 'सुन्दरादेवी सन्देश अवार्ड'बाट सम्मानित भएका छन् । सर्वोत्कृष्ट आधुनिक पुरुष गायकतर्फ परियार र महिला गायिकातर्फको अवार्ड गौतमलाई प्रदान गरिएको हो । काष्ठेका बनेपामा सम्पन्न अवार्ड कार्यक्रममा सरुको चर्चित

काग दाजै काग दाजै गीतका लागि अवार्ड प्रदान गरिएको हो ।

गायिका गौतमले माया गरेर आफूलाई जिताउन भोट दिने सम्पूर्ण दर्शक, श्रोता र काग दाजै टिमलगायत आयोजकलाई धन्यवाद दिएकी छिन् । अवार्ड पाउँदा थप जिम्मेवारी थपिएको गायिका गीतमाको भनाइ थियो ।

गुन्जाई सिविकमका गायक

ग्रामीण भेगका विद्यालयमा पुस्तकालय सञ्चालन गर्न अक्षयकोष निर्माण गर्ने उद्देश्यले उर्वरा फाउन्डेशन नेपालले भारतको सिविकमका गायक तथा संगीतकार जीवन शर्मालाई नित्याएर सांगीतिक सँझ आयोजना गरेको छ ।

नेपाल संगीत तथा नाट्य प्रज्ञा-प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा कार्यक्रम आयोजना भएको हो । कार्यक्रममा पाहुना गायक शर्माले प्रतिष्ठानका सदस्यसंघित तथा गायक गणेश रसिक, गायकद्वय दीप श्रेष्ठ र किरण प्रधानलगायतका गीत-संगीत पारस्परीका अगाडि चर्चित तथा कालजयी हिन्दी गजलका साथै नेपाली भाषाका गीत सुनाए । शर्मालाई तबलामा पल्टु साह, गिटारमा शुभ्रदीप मुखर्जी र पर्कुनिस्टमा गौतम दासले साथ दिएका थिए ।

लेखनकुञ्ज भएको कार्यक्रमको औचित्यमाथि कार्यक्रम संयोजक तथा फाउन्डेशनकी अध्यक्ष देवकी अभिलाशी तथा गायक शर्माको गायन यात्राबाटे रसिक, दीप श्रेष्ठ र रामगोपाल आशुतोषले बोलेका थिए ।

लिटिल मिस हेरिटेजको अडिसन

जेनिथ इन्टरटेनमेन्टले लिटिल मिस हेरिटेज नेपाल २०१८ आयोजना गर्ने भएको छ । पहिलो संस्करणको अडिसनमा ३९ जना प्रतिस्पर्धीमध्ये १५ जना छनोट भएका छन् । इप्लानेट प्रालिको सहकार्यमा भइरहेको अडिसनमा कोरियोग्राफर रोजिन शायर र मिस हेरिटेज नेपाल २०१५ मिस निशा पाठकले निर्णयको भूमिका निभाएका थिए । सहभागीको उपरिति सोयेन्द्रा राई भएको आयोजक जेनिथ इन्टरटेनमेन्टका विक्रमसिंह मैनालीले बताए ।

लिटिल मिस हेरिटेज नेपाल २०१८ को विजेताले नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय सौन्दर्य प्रतियोगिता र वर्ल्ड किड्स फैस्टिभल २०१८ मा सहभागिता जनाउन पाउने बताइएको छ । उत्त प्रतियोगिता २ देखि ६ अगस्तमा फिलिपिन्समा आयोजना हुनेछ ।

कपोरेट

आइएमई १८ओं वर्षमा प्रवेश

विश्वका विभिन्न देशबाट नेपालमा रेमिट्यान्स भित्राउँदै आएको आइएमई १८ओं वर्ष पार गरेर १८ओं वर्षमा प्रवेश गरेको छ । कम्पनीले '१८ओं वार्षिकोत्सव साफेदारीको' भने नाराका साथ वार्षिकोत्सव मनाएको छ ।

१८ओं वार्षिकोत्सवका अवसरमा केन्द्रीय कार्यालयमा आयोजित एक विशेष कार्यक्रममा आइएमई युवका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले आइएमईको व्यावसायिक यात्राको स्मरण गर्दै कुनै पनि कामप्रति समर्पण र पेसाप्रतिको इमानदारिता हुनुपर्न बताए । आइएमई युवका प्रबन्ध निर्देशक हेमराज ढकालले कर्मचारीको सीप विकास र क्षमता अभिवृद्धिमा विशेष ध्यान दिइएको र आफैले आफैसँग प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्न बताए ।

उक्त अवसरमा गरिएको रक्तदान कार्यक्रममा ९५ जनाले रक्तदान गरेका थिए । कार्यक्रममा १० वर्ष सेवाअवधि पूरा गरेका कर्मचारीहरूलाई अध्यक्ष, प्रबन्ध निर्देशक र प्रमुख कार्यालयी अधिकृतले प्रमाणपत्रसाहित दोसल्ला ओडाएर सम्मान गरेका थिए । यस अवसरमा आइएमईले १८ओं वर्षसम्मको व्यावसायिक यात्राको देशभित्र करिब २० हजार व्यावसायिक साफेदारको साफेदार निर्माण गरेको जनाएको छ । कम्पनीले आइएमई रेमिट्यान्सको क्षेत्रमा आर्जन गरेको पर्यायाची नामलाई कायम राखीरहेको दाबी गरेको छ । आइएमईको साख, प्रतिष्ठा र विश्वासलाई कायम राखिराख्न परम्परागत रेमिट्यान्स सेवालाई समयानुकूल परिमार्जन गर्दै 'आइएमई पैमार्फत प्रविधिमैत्री डिजिटल रेमिट्यान्स सेवाको समेत थाली गरिसकेको कम्पनीले जनाएको छ ।

सामाजिक उत्तरदायित्वमा नेपाल टेलिकम

नेपाल टेलिकमले कर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सिएसआर) अन्तर्गत विभिन्न कामहरू गर्दै आएको छ । कर्पोरेट निर्वाचित व्यावसायिक प्रतिष्ठानले वार्षिक नाफाको १ प्रतिशत रकम अनिवार्य रूपमा सामाजिक उत्तरदायित्वका लागि खर्च गर्नुपर्न व्यवस्थालाई अनिवार्य गरेको छ । टेलिकमले त्यसलाई राख्ने गरी प्राप्त योग्यताको देखिन्छ । पछिला दुई आर्थिक वर्षमा विभिन्न ८ क्षेत्रमा विभिन्न सामाजिक जिम्मेवारी निर्वाच गरेको छ । माझीतीघरदेखि तिनकुनेसम्म विभिन्न फूलका बिरुवासालेको आर्कर्क छरियाली छ । टेलिकमले विभिन्न जातका फूलका बिरुवा रोमेदिखि त्यसको संरक्षणको काम निरन्तर रूपमा गर्दै आएको छ । कम्पनीले आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ मा पाटन अस्पताल र थापाथली प्रसूतिगृहमा जन्मेको २ सय ५० शिशुका लागि एक-एक थान तथा वीर अस्पताल र गंगालाल अस्पतालका बिरामीको प्रयोगका लागि २ सय थान गरी ४ सय ५० कम्बल वितरण गरेको थियो । त्यसै चालू आवमा कम्पनीले ६ वटा अञ्चल अस्पतालमा तथा उदयपुरको जिल्ला अस्पतालमा उपचाररत आगलामीप

